

Hvat hendir við ES-boykottinum?

ES-boykottið ímóti Føroyum er mest ógvusliga revsiátak frá ES ímóti einum øðrum landi í friðartíð og rakar upp móti triðingi av okkara útflutningsvirði. Kortini er kvirrari enn kvirt um hetta málið. Helst tí at landsstýrið vil verja Danmark í teirra pínligu og margháttligu støðu. Tí er fyrispurningur settur til løgmann um, hvat landsstýrið ger við málið

Hogni Hoydal

Støðan viðvíkjandi boykottinum hjá ES ímóti Føroyum av øllum vørum og flutningi, sum hava við makrel og sild at gera, er tað mest ógvusliga valdsamboðið, sum hevur verið nýtt ímóti Føroyum – og helst ímóti øðrum londum við, í friðartíð. Við hesum atgerðum hevur ES sett handils- og flutningsstongsul í verk ímóti knøppum triðingi av føroyska útflutningsvirðinum.

Endamálið er greitt: ES vil við hesum vinna sær vald til at gera av, hvørji rættindi Føroyar eiga til makrel og Norðhavssild. Javnbjóðis samráðingar millum strandalond um eitt rættvíst býti, ið verður bygt á saklig krøv, eru

harvið undirgrivin.

Hvussu ógvuslig hendan valdsskeiklingin er, kom í ljós, tá ES brúkti føroysku kvotuna av Norðhavssild til at fremja boykottið. Norðhavssild finst so at siga ikki í ES-sjógvi – og tað var bert orsakað av trýsti úr Danmark síðst í 90-árunum, at ES kom uppí strandalandaavtaluna um Norðhavssild og enntá fekk størri kvotupart enn Føroyar.

Bert vald ímóti einum landi, sum ikki er sjálvstøðugt

Øll eru greið um, at ES brúkti Norðhavssildina sum umbering fyri at seta tiltøk í verk ímóti Føroyum, sum skuldu gagna ES í stríðnum um makrel. Við hesum slapp ES eisini at brúka vald ímóti einum landi, sum ikki er sjálvstøðugt. ES hevur ikki makrelstriðnum. Nú eru Føroyar við í semju um makrelin – men boykottið stendur við ímóti Føroyum, hóast onnur lond ikki eru við í semjuni um makrel.

Støðan er so ógvuslig og

marghátlig, at allar orsøkir og allir møguleikar eru hjá føroyska landsstýrinum til at varpa ljós á støðuna og leggja trýst á allastaðni: Við at gera vart við seg móttvegis einstøkum stjórnnum og politikarum í ES-londum. Við at fáa umrøðu av støðuni í fjølmiðlum og í almenninginum. Við at ávirka vinnulívsfeløgini í ES og lobbyistar teirra. Og við at leggja trýst á dansku stjórnina, sum hevur ræðið á føroyskum uttanríkismálum, men kortini tekur lut í boykottinum og atkvøddi blankt, tá heimildarlógin til revsiamboðini upprunaliga varð samtykt.

Verður landsstýrið trýst til at slaka fyri ES?

Landsstýrisins altjóða serfrøðingar hava gjørt eitt frálíkt arbeiði til í sambandi við rættarmál ímóti ES sambært Havrættarsáttmálanum og sambært reglunum hjá WTO.

Men politiskt tykist málið als ikki at elva til nøkur átøk frá landsstýrinum.

Heldur bendir alt á, at

tá málið er so pínligt fyri Danmark og fyri viðurskiptini millum Føroyar og Danmark, so vil landsstýrið fjala málið sum mest.

Og istaðin er stórir vandi fyri, at bæði Danmark og ES leggja stórt trýst á og vilja hava Føroyar til at binda seg til at slaka í kvotuni av Norðhavssild, afturfyri at ES skal sleppa boykottinum.

Hendir tað, so eru tað ikki longur samráðingar millum strandalond, men boykott og valdsamboð frá ES, sum gera av, hvørji rættindi Føroyar hava til ferðandi fiskastovnar í okkara egna sjógvi.

Fyrispurningur til løgmann

Tí er soljóðandi §52a-fyrispurningur settur til til løgmann um átøk landsstýrisins í sambandi við ES-boykottið:

1. Hvat metir landsstýrið, at ES-boykottið ímóti Føroyum hevur kostað higartil fyri føroyska vinnu og útflutningsinntøkur?
2. Hvat metir landsstýrið, at ES-boykottið fer at kosta fyri føroyska vinnu og útflutningsinntøkur, um tað stendur við í ár?

3. Hvørji diplomatisk átøk hevur landsstýrið framt móttvegis einstøkum stjórnnum og politikarum í ES-londum til tess at varpa ljós á boykottið og avleiðingarnar og at vinna undirtøku fyri at fáa tað burturtikið – eitt nú: Hvussu nógv fundir og samrøður hava løgmaður ella landsstýrisfólk havt við stjórnarleiðarar í ES?
4. Hvørji átøk hevur landsstýrið framt móttvegis vinnu- og øðrum lobbyistum í ES til tess at varpa ljós á boykottið og avleiðingarnar og at vinna undirtøku fyri at fáa tað burturtikið – eitt nú: Hvussu nógv fundir og samrøður hava verið við vinnuna í ES, og hvat gjørdi landsstýrið í sambandi við árligu fiskivinnustevnuna í Brússel í ár?
5. Hvørji diplomatisk átøk hevur landsstýrið framt móttvegis fjølmiðlum og almenningi í ES til tess at varpa ljós á boykottið og avleiðingarnar og at vinna undirtøku fyri at fáa tað burturtikið –

eitt nú: Hvussu nógv greinar eru skrivaðar til fjølmiðlar í ES-londum um málið, og hvussu nógv samrøður hava løgmaður og landsstýrisfólk havt við fjølmiðlar í ES-londum?

6. Hvørji átøk hevur landsstýrið framt móttvegis dansku stjórnini til tess at varpa ljós á boykottið og leggja trýst á at fáa tað burtur?
7. Hvat hevur danska stjórnin gjørt móttvegis ES og almenninginum í ES-londum til tess at varpa ljós á boykottið og at fáa tað burtur?
8. Roynir ES framvegis at tilskila sær rætt til at gera av, hvussu Føroyar áseta sína kvotu av Norðhavssild í ár og at brúka boykottið sum valdsamboð til hetta?
9. Hvat hevur danska stjórnin lagt trýst á landsstýrið til tess at fáa Føroyar at ganga undir ES-krøvini og trýsta Føroyar til at samráðast við ES – og ikki øll strandalondini – um føroysku sildakvotuna?

Opið bræv til Løgmann og løgtingslimur samgongunnar

Frank Davidsen
Sørvági

1. Taka tit undir við, at landsstýrismaður samgongunnar tekur lóggevandi valdið, nevnliga Føroya Løgting, av ræði?
2. Taka tit undir við, at sami landsstýrismaður einsæris fremur kollveltandi broytingar í okkara fiskivinnulógávu?

Hesar fremur fiskimálaráðharrin saman við aðalstjóranum, og uttan dokumenteraða viðgerð verða

nýggir standardir settir fyri umsiting av lógini um vinnuligan fiskiskap – millum annað avgerðir, ið eru í stríð við uppritið 27. apríl 2010, uppskotið til kunngerð 27. apríl 2010 og uppskotið til kunngerð 4. juni 2010.

3. Taka tit undir við, at tað av fiskimálaráðharranum verður gjørdur grovur mismunur av vinnulívsmonnum? Um ikki, hvørja viðmerking hava løgtings-

umboðini úr Vágum so til, at vinnurekandi í Vágum við einum hóskað upp-sjóvarskipið orsakað av beinleiðis ósannindum frá fiskimálaráðharranum ikki fær lut í tí velduga tilfeingi, ið Vágarnar eiga sín sjálvsagda lut í? Ella meta okkara løgtingsumboð, at 2,6 % er nøktandi fyri okkara oyggj.? Og hvussu leingi afturat kunnu tit liva við at vera atkvøðuneyt hjá Fólka-

flokkinum?

4. Taka tit undir við, at hereftir verður tað ikki tað lóggevandi valdið, Føroya Løgting, ella rættarlígu reglur, ið koma at vera avgerðandi fyri, um vit fáa ein frían marknaðarbúskap?
5. Taka tit undir við, at sami landsstýrismaður brýtur reglurnar um ræðisavmarking og skapar fordømi fyri, at hereftir verður tað reint anarki, og

ikki tær parlamentarisku og rættarlígu reglurnar ið verða galdandi?

Nú haldið eg, at tað er upp á tíðina, at í øllum førum umboð Sambandsflokksins bróta tøgna, smoyggja undirbrotligheitina av sær og greiða veljarnum frá, um tey taka undir við tí anarkii, sum hevur valdað úti í Fiskimálaráðnum undir sitandi fiskimálaráðharrar.